

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФІЇ, ІСТОРІЇ ТА ТУРИЗМУ

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ І ТУРИЗМУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

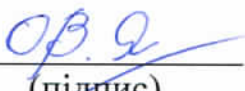
**ОК 12 УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ В ГАЛУЗІ
ТУРИЗМУ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ**

Освітньої програми:	Туризм
Рівня вищої освіти:	другого (магістерського)
за спеціальністю:	242 Туризм
галузі знань:	24 Сфера обслуговування

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління проектами та програмами в галузі туризму на регіональному рівні» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньою програмою «Туризм» зі спеціальності «242 Туризм» галузі знань 24 Сфера обслуговування

Розробник: доктор економічних наук, професор Князевич Анна Олександрівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри географії і туризму
Протокол від «01» вересня 2022 року №1

Завідувач кафедри доц. Ярошенко О. В.
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Туризм»

Гарант доц. Миронець Н.Р.
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету географії, історії та туризму
Протокол від «01» вересня 2022 року №1

Голова доц. Романів А. С.
(підпис)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування	обов’язковий компонент освітньої програми	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 242 Туризм	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	8 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		78 год.	104 год.
Вид контролю: екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління проектами та програмами в галузі туризму на регіональному рівні» схвалена відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм» підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 242 Туризм за галуззю знань 24 Сфера обслуговування.

Для сучасної економіки характерна глобалізація, інформатизація, конкуренція фірм, які зацікавлені в оновленні продукції та послуг, існуванні ринку конкуруючих нововведень. Для здійснення інноваційного процесу потрібна цільова інформація та інформація, яка знаходиться у різних сферах суспільного розвитку, а також механізми управління командами, які намагаються досягти поставлених перед ними цілей. Саме використання проектів та програм, як цілісних систем, що відокремлені від інших видів діяльності і одночасно є одиничними та унікальними, дає можливість впровадження конкурентоздатних нововведень. Важливими для актуалізації також є фактори впровадження проектів і програм, їх специфіка відповідно у галузі туризму та визначення масштабу реалізації на регіональному рівні. Навчальна дисципліна «Управління проектами та програмами в галузі туризму на регіональному рівні» належить до групи базових дисциплін професійного циклу і забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності в ринкових умовах. Дисципліна готує студентів до вивчення взаємопов'язаних професійно-орієнтованих і спеціальних дисциплін, до використання отриманих знань при вирішенні практичних задач, проведенні наукових досліджень, підготовці кваліфікаційних робіт. Крім того, вона спрямована на формування у студентів навичок і знань, необхідних для управління проектами на регіональному рівні, займає важливе місце у системі підготовки фахівців з туризму.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти відповідно до освітньої професійної програми таких загальних (ЗК) та спеціальних (фахових) компетентностей (СК):

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК4. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК8. Здатність до організації екскурсійно-туристичних подорожей виходячи з регіональних пріоритетів розвитку туризму й забезпечення безпеки туристів у звичайних та форс-мажорних обставинах.

Опанувавши дисципліну «Управління проектами та програмами в галузі туризму на регіональному рівні» студенти повинні мати такі **програми результати навчання:**

ПРН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.

ПРН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

ПРН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

ПРН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними дестинаціями на національному, регіональному та локальному рівнях.

ПРН13. Створювати туристичні продукти, організовувати безпечну туристичну й екскурсійно-анімаційну діяльність з урахуванням рекреаційно-туристичного потенціалу регіону та викликів сьогодення.

Після опанування основних положень дисципліни «Управління проектами та програмами в галузі туризму на регіональному рівні» здобувачі вищої освіти

повинні знати:

- види проектів та програм, засади поточного планування та оперативного управління ними;
- сучасну методологію та технологію управління проектами та програмами, їх місце і роль у загальній системі організаційно-економічних знань;
- зміст та структуру проектів та програм, їх життєві цикли;
- теорію організації управління проектами і програмами;
- зміст та структуру процесів управління проектами та програмами в галузі туризму;
- принципи побудови організаційної структури проектів та програм на регіональному рівні;
- методи аналізу проектних ризиків.

повинні вміти:

- проводити оцінку обсягів робіт по проектах та програмах, застосовувати організаційний інструментарій управління ними;
- сформувати проектну команду та ефективно управляти нею на всіх стадіях розвитку життєвого циклу проекту з використанням сучасних інформаційних технологій;
- ефективно управляти часовими характеристиками проектів і програм;
- визначати вартість проектів та програм різних типів і видів, ефективно управляти їх вартістю на всіх етапах життєвого циклу;
- ефективно управляти якістю та ризиками проектів і програм;
- розробляти управлінські рішення у відповідь на зміни ситуації на регіональному у ході робіт по проекту або програмі.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Система управління і методологія планування проектів і програм

Тема 1. Теоретичні засади управління проектами і програмами.

Проект і специфіка проектної діяльності. Спільні ознаки проектів. Класифікація проектів: за термінами реалізації, масштабами у міжнародній практиці, складністю, видами, характером і сферою діяльності. Сутність управління проектами. Найпоширеніші системи управління проектами. Фази життєвого циклу проекту: доінвестиційна, інвестиційна, експлуатаційна. Структура і середовище проекту. Види структур управління проектами: функціональна, матрична, проектна. Чинники зовнішнього та внутрішнього проектного середовища. Учасники проекту.

Література: основна [1; 4; 8; 9; 10; 16], допоміжна [8; 12; 13; 20].

Тема 2. Особливості реалізації проектної діяльності у сфері туризму.

Туристична сфера як особливий вид господарської діяльності. Особливості проектної діяльності в сфері туризму. Сучасні тенденції розвитку реалізації проектів і програм в туристичній індустрії. Рівні реалізації проектів і програм у сфері туризму: глобальний, державний, регіональний. Зовнішнє та внутрішнє середовище туристичних підприємств. Системний підхід до реалізації проектів і програм у туристичній індустрії. Елементи антикризових стратегій туристичних підприємств у відповідь на кризові ситуації у середовищі.

Література: основна [1; 4; 9; 11; 19], допоміжна [4; 7; 11; 19].

Тема 3. Планування проектної діяльності.

Місце і функції планування та контролю в управлінні проектами та програмами. Завдання планування і контролю проектів і програм. Причини труднощів при плануванні і контролі проектів і програм. Класифікація планів виконання робіт по проекту відповідно до рівнів управління. Сучасні тенденції в плануванні проектів і програм в галузі туризму. Інтеграція планування і контролю з організаційною, інформаційною системами та системою управління персоналом. Розробка проектно-кошторисної документації. Етапи розробки проектно-кошторисної документації. Функціональні обов'язки проектних організацій: типові, додаткові. Типи проектних фірм. Управління змінами за проектом або програмою.

Література: основна [1; 4; 9; 11; 19], допоміжна [4; 7; 11; 19].

Тема 4. Техніко-економічне обґрунтування проектів і програм.

Попереднє техніко-економічне обґрунтування інвестиційних проектів і програм в галузі туризму. Етапи попереднього техніко-економічного обґрунтування проектів і програм. Структура техніко-економічного обґрунтування інвестиційного проекту або програми. Техніко-економічні показники інвестиційного проекту або програми в галузі туризму. Доінвестиційне

дослідження витрат на підготовку інвестиційного проекту або програми. Стратегія підготовки та оцінка інвестиційного проекту або програми.
Література: основна [8; 9; 10; 20], допоміжна [8; 13; 17; 18].

Тема 5. Контроль за виконанням проектів і програм.

Контроль та його види. Завдання контролю за виконанням проекту або програми. Система контролю виконання проекту або програми. Методи контролю виконання проекту або програми. Метод контролю за стадіями життєвого циклу проекту і програми. Звітність у системі контролю, її основні елементи у сфері туризму. Аналіз показників виконання проекту або програми: метод порівняння з плановими показниками та визначення відхилень, метод скоригованого бюджету.
Література: основна [10; 11; 19; 21; 22], допоміжна [9; 10; 15; 18].

Тема 6. Оцінка ефективності проектної діяльності.

Ефективність проектної діяльності та її основні показники у сфері туризму. Чиста приведена вартість проекту або програми та способи її розрахунку. Внутрішня норма дохідності. Поняття окупності. Розрахунок періоду окупності інвестицій. Визначення індексу прибутковості та коефіцієнта ефективності інвестицій. Аналіз альтернативних проектів і програм. Грошові потоки та показники ефективності проектів і програм.
Література: основна [2; 3; 6; 16; 18], допоміжна [3; 6; 14; 16].

Змістовий модуль 2. Методичний інструментарій реалізації проектів і програм на регіональному рівні

Тема 7. Проектне фінансування.

Поняття схем проектного фінансування. Базові схеми фінансування проектів у туризмі. Венчурне фінансування. Механізм здійснення проектного фінансування. Форми забезпечення при проектному фінансуванні. Основні форми проектного фінансування: без права регресу, з повним регресом на позичальника, з частковим регресом на позичальника. Матриця залежності обраної форми регресу від ризикованості та очікуваної прибутковості проекту. Форми повернення коштів при проектному фінансуванні. Схеми розподілу кінцевих результатів проекту: участь у майбутніх прибутках проекту, роялті, довгострокове кредитування.
Література: основна [5; 6; 12; 16; 17; 19], допоміжна [3; 4; 6; 14].

Тема 8. Організаційні форми управління проектами і програмами на регіональному рівні.

Організаційні засади управління проектами і програмами. Вертикальні та горизонтальні зв'язки. Елементи побудови організаційної структури проекту і програми. Типи проектних команд. Загальні принципи побудови організаційної структури проекту і програми. Залежність організаційної структури від характеру взаємин учасників проекту. Види організаційних структур в управлінні проектами. Статут проекту. Параметри статуту проекту: формування загального завдання проекту, склад проектних робіт, пріоритет проекту відносно інших

напрямків роботи організації, міра та межі повноважень менеджера проекту, опис відомих дозволів і обмежень.

Література: основна [4; 8; 11; 15; 17], допоміжна [1; 5; 10; 11; 19].

Тема 9. Проектна діяльність як сфера високого ризику.

Проектні ризики та їх класифікація: за фазами (етапами) проектної діяльності, за можливістю впливу на виникнення ризиків, за можливістю захисту від ризиків, динамічні та статичні, специфічні ризики. Типові ризики проекту і програми. Основні принципи управління проектними ризиками. Загальні положення теорії управління ризиками проекту. Особливості теорії управління проектними ризиками у туризмі: множинність учасників; значна розтягненість у часі; складний (комбінований) характер діяльності; інтернаціональний характер. Методи аналізу ризиків проекту: аналіз чутливості, перевірка стійкості проекту, визначення точки беззбитковості, коригування параметрів проекту, формалізований опис невизначеності.

Література: основна [1; 7; 13; 14; 24], допоміжна [6; 11; 12; 19].

Тема 10. Управління ресурсами проектів і програм у туризмі.

Поняття «ресурс». Процеси управління ресурсами проекту і програми у туризмі. Мета та завдання управління ресурсами. Основні принципи планування ресурсів проекту і програми. Методи планування ресурсів проекту або програми: планування при обмеженні за часом, при обмежених ресурсах. Управління закупівлями ресурсів. Матеріально-технічне забезпечення проектів і програм. Типи договорів у туризмі. Оптимізація розміру замовлення.

Література: основна [2; 12; 13; 17; 23], допоміжна [8; 12; 16; 20].

Тема 11. Управління якістю проектів і програм у туризмі.

Поняття «якість». Сутність управління якістю проекту та програми, засоби їх забезпечення. Сертифікація. Принципи управління якістю у туризмі. Основні вимірювачі якості проекту та програми. Витрати на забезпечення якості проекту та програми. Класифікація витрат на забезпечення якості проекту та програми: на попередження проблем з якістю, на оцінку і контроль якості (інформаційні, внутрішні та зовнішні втрати внаслідок низької якості). Методи контролю за якістю проекту та програми: технічна інспекція, статистичні методи, графіки потоків, діаграма Парето, аналіз тенденцій. Інструменти та методи забезпечення якості проекту та програми. Результати процесу забезпечення якості у туризмі. Контроль якості в проекті та програмі туристичної індустрії на регіональному рівні.

Література: основна [2; 5; 13; 15; 18], допоміжна [9; 13; 16; 17].

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Змістовий модуль 1. Система управління і методологія планування проектів і програм								
Тема 1. Теоретичні засади управління проектами і програмами	9	1	2	6	6	1	-	5
Тема 2. Особливості реалізації проектної діяльності у сфері туризму	9	1	2	6	6	-	1	5
Тема 3. Планування проектної діяльності	10	2	2	6	11	1	-	10
Тема 4. Техніко-економічне обґрунтування проектів і програм	10	2	2	6	11	-	1	10
Тема 5. Контроль за виконанням проектів і програм	10	2	2	6	12	1	1	10
Тема 6. Оцінка ефективності проектної діяльності	12	2	2	8	12	1	1	10
Разом за змістовим модулем 1	60	10	12	38	58	4	4	50
Змістовий модуль 2. Методичний інструментарій реалізації проектів і програм на регіональному рівні								
Тема 7. Проектне фінансування	12	2	2	8	11	1	-	10
Тема 8. Організаційні форми управління проектами і програмами на регіональному рівні	12	2	2	8	11	-	1	10
Тема 9. Проектна діяльність як сфера високого ризику	12	2	2	8	14	1	1	12
Тема 10. Управління ресурсами проектів і програм у туризмі	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 11. Управління якістю проектів і програм у туризмі	12	2	2	8	14	1	1	12
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10	40	62	4	4	54
Усього годин	120	20	22	78	120	8	8	104

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Система управління і методологія планування проектів і програм			
1	Тема 1. Теоретичні засади управління проектами і програмами	2	-
2	Тема 2. Особливості реалізації проектної діяльності у сфері туризму	2	1
3	Тема 3. Планування проектної діяльності	2	-
4	Тема 4. Техніко-економічне обґрунтування проектів і програм	2	1
5	Тема 5. Контроль за виконанням проектів і програм	2	1
6	Тема 6. Оцінка ефективності проектної діяльності	2	1
Разом за змістовим модулем 1		12	4
Змістовий модуль 2. Методичний інструментарій реалізації проектів і програм на регіональному рівні			
7	Тема 7. Проектне фінансування	2	-
8	Тема 8. Організаційні форми управління проектами і програмами на регіональному рівні	2	1
9	Тема 9. Проектна діяльність як сфера високого ризику	2	1
10	Тема 10. Управління ресурсами проектів і програм у туризмі	2	1
11	Тема 11. Управління якістю проектів і програм у туризмі	2	1
Разом за змістовим модулем 2		10	4
Всього		22	8

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Система управління і методологія планування проектів і програм			
1	Тема 1. Теоретичні засади управління проектами і програмами	6	5
2	Тема 2. Особливості реалізації проектної діяльності у сфері туризму	6	5
3	Тема 3. Планування проектної діяльності	6	10
4	Тема 4. Техніко-економічне обґрунтування проектів і програм	6	10
5	Тема 5. Контроль за виконанням проектів і програм	6	10
6	Тема 6. Оцінка ефективності проектної діяльності	8	10
Разом за змістовим модулем 1		38	50
Змістовий модуль 2. Методичний інструментарій реалізації проектів і програм на регіональному рівні			
7	Тема 7. Проектне фінансування	8	10
8	Тема 8. Організаційні форми управління проектами і програмами на регіональному рівні	8	10
9	Тема 9. Проектна діяльність як сфера високого ризику	8	12
10	Тема 10. Управління ресурсами проектів і програм у туризмі	8	10
11	Тема 11. Управління якістю проектів і програм у туризмі	8	12
Разом за змістовим модулем 2		40	54
Всього		78	104

7. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Система управління і методологія планування проектів і програм				
Тема 1. Теоретичні засади управління проектами і програмами	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника	<i>основна</i> [1; 4; 8; 9; 10; 16], <i>допоміжна</i> [8; 12; 13; 20]	3
Тема 2. Особливості реалізації проектної діяльності у сфері туризму	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, розв'язання кейсів	<i>основна</i> [1; 4; 9; 11; 19], <i>допоміжна</i> [4; 7; 11; 19]	3
Тема 3. Планування проектної діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, підготовка опрацьованих матеріалів, щодо нормативно-законодавчої бази	<i>основна</i> [8; 9; 10; 20], <i>допоміжна</i> [8; 13; 17; 18]	6
Тема 4. Техніко-економічне обґрунтування проектів і програм	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Підготовка мультимедійних презентацій	<i>основна</i> [10; 11; 19; 21; 22], <i>допоміжна</i> [9; 10; 15; 18]	6
Тема 5. Контроль за виконанням проектів і програм	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, розв'язання кейсів	<i>основна</i> [2; 3; 6; 16; 18], <i>допоміжна</i> [3; 6; 14; 16]	6
Тема 6. Оцінка ефективності проектної діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, розв'язання кейсів	<i>основна</i> [2; 3; 6; 16; 18], <i>допоміжна</i> [3; 6; 14; 16]	6
Змістовий модуль 2. Методичний інструментарій реалізації проектів				
Тема 7. Проектне фінансування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, підготовка мультимедійних презентацій	<i>основна</i> [5; 6; 12; 16; 17; 19], <i>допоміжна</i> [3; 4; 6; 14]	5
Тема 8. Організаційні форми управління проектами і програмами на регіональному рівні	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, розв'язання кейсів, тестові завдання	<i>основна</i> [4; 8; 11; 15; 17], <i>допоміжна</i> [1; 5; 10; 11; 19]	7
Тема 9. Проектна діяльність як сфера високого ризику	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, розв'язання задач	<i>основна</i> [1; 7; 13; 14; 24], <i>допоміжна</i> [6; 11; 12; 19]	6
Тема 10. Управління ресурсами проектів і програм у туризмі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Підготовка проекту	<i>основна</i> [2; 12; 13; 17; 23], <i>допоміжна</i> [8; 12; 16; 20]	7
Тема 11. Управління якістю проектів і програм у туризмі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, підготовка мультимедійних презентацій, есе, підготовка доповіді	<i>основна</i> [2; 5; 13; 15; 18], <i>допоміжна</i> [9; 13; 16; 17]	5

Індивідуальні завдання

Підготовка есе згідно зазначених тем з конкретними прикладами

Для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання номер варіанту обирається за останньою цифрою порядкового номеру студента в журналі академічної групи. Результати виконання завдання повинні бути оформлені в рукописному або друкованому вигляді. Вимоги до оформлення: формат паперу – А4, орієнтація сторінки – книжкова, ліве поле – 2,5 см, праве, верхнє та нижнє поля – 1,5 см (шрифт – Times New Roman, розмір – 14 пунктів, міжрядковий інтервал – одинарний, інтервал шрифту – звичайний, відступ абзацу – 1 см).

1. Визначення понять «проект» і «менеджменту проекту». Ознаки проектів.
2. «П'ять питань» Гарольда Керцнера, які вимірюють необхідність в менеджменті проекту для організації.
3. Особливості менеджменту проекту в туризмі.
4. Мета проекту, її обмеженість. Класифікація проектів.
5. Життєвий цикл проекту згідно з програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй.
6. Шість стадій проекту згідно класифікації Всесвітнього банку реконструкцій і розвитку.
7. Фази життєвого циклу проекту та програми.
8. Історія розвитку менеджменту проекту.
9. Організаційні структури управління проектами та програмами.
10. Матрична структура управління проектами та програмами.
11. Регіональні проекти і програми розвитку у туристичній сфері.
12. Керування проектами та програмами у туризмі.
13. Фактори, що сприяють успішній реалізації проекту. Роль керівника проекту в управлінні ним.
14. Проектні команди. Керування декількома проектами та програмами.
15. Оточення проекту або фактори зовнішнього середовища.
16. Основні функції та методи менеджменту проекту.
17. Планування і стратегія керування проектом або програмою у туризмі на регіональному рівні.
18. Планування робіт по методу критичного шляху.
19. Ймовірнісні оцінки розрахунку часу.
20. Виявлення обмежень по проектам.
21. Керування вартістю проекту.
22. Керування проектом по вартості виконаних робіт.
23. Корегування відхилень по проекту.
24. Сіткове планування. Календарне планування.
25. Метод критичного шляху. Метод оцінки і перегляду проектів PERT.
26. Проектні ризики. Види ризиків. Методи аналізу ризиків проектів.
27. Метод Монте-Карло і його застосування для оцінки проектів.
28. Японський підхід до менеджменту проекту.
29. Антикризисні методи управління проектами і програмами в туризмі.
30. Міжнародний досвід управління проектами і програмами в туризмі.

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Управління проектами та програмами в галузі туризму на регіональному рівні» застосовуються такі методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод, із використанням мультимедійних презентацій під час викладу лекційного матеріалу;
- практичні заняття у їх різноманітних формах (бесіда з елементами дискусії, ситуативний підхід, бесіда за «круглим столом», «питання-відповідь») відбуваються з використанням проблемно-пошукового та евристичного методів навчання, кейсів, методу проектів);
- дослідницький метод під час виконання самостійної роботи.

9. Методи контролю

Поточний контроль реалізується у формі:

- опитування, захисту, виступів на семінарських та практичних заняттях, експрес-контролю тощо, під час проведення практичних та семінарських занять, участі у ділових іграх і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи;
- перевірка результатів: презентація виконання самостійної роботи (в т.ч. індивідуальних навчально-дослідних завдань), контролю засвоєння навчального матеріалу, завдань запланованих на самостійне опрацювання тощо;
- тестовий контроль;
- підсумковий контроль. Складання екзамену.

10. Питання гарантованого рівня знань здобувачів вищої освіти

1. Проект і специфіка проектної діяльності.
2. Спільні ознаки проектів. Класифікація проектів: за термінами реалізації, масштабами у міжнародній практиці, складністю, видами, характером і сферою діяльності.
3. Сутність управління проектами.
4. Найпоширеніші системи управління проектами.
5. Фази життєвого циклу проекту: доінвестиційна, інвестиційна, експлуатаційна.
6. Структура і середовище проекту.
7. Види структур управління проектами: функціональна, матрична, проектна.
8. Чинники зовнішнього та внутрішнього проектного середовища.
9. Учасники проекту.
10. Туристична сфера як особливий вид господарської діяльності.
11. Особливості проектної діяльності в сфері туризму.
12. Сучасні тенденції розвитку реалізації проектів і програм в туристичній індустрії.
13. Рівні реалізації проектів і програм у сфері туризму: глобальний, державний, регіональний.

- 14.Зовнішнє та внутрішнє середовище туристичних підприємств.
- 15.Системний підхід до реалізації проектів і програм у туристичній індустрії.
- 16.Елементи антикризових стратегій туристичних підприємств у відповідь на кризові ситуації у середовищі.
- 17.Місце і функції планування та контролю в управлінні проектами та програмами.
- 18.Завдання планування і контролю проектів і програм.
- 19.Причини труднощів при плануванні і контролю проектів і програм.
- 20.Класифікація планів виконання робіт по проекту відповідно до рівнів управління.
- 21.Сучасні тенденції в плануванні проектів і програм в галузі туризму.
- 22.Інтеграція планування і контролю з організаційною, інформаційною системами та системою управління персоналом.
- 23.Розробка проектно-кошторисної документації.
- 24.Етапи розробки проектно-кошторисної документації.
- 25.Функціональні обов'язки проектних організацій: типові, додаткові.
- 26.Типи проектних фірм. Управління змінами за проектом або програмою.
- 27.Попереднє техніко-економічне обґрунтування інвестиційних проектів і програм в галузі туризму.
- 28.Етапи попереднього техніко-економічного обґрунтування проектів і програм.
- 29.Структура техніко-економічного обґрунтування інвестиційного проекту або програми.
- 30.Техніко-економічні показники інвестиційного проекту або програми в галузі туризму.
- 31.Доінвестиційне дослідження витрат на підготовку інвестиційного проекту або програми.
- 32.Стратегія підготовки та оцінка інвестиційного проекту або програми.
- 33.Контроль та його види. Завдання контролю за виконанням проекту або програми.
- 34.Система контролю виконання проекту або програми.
- 35.Методи контролю виконання проекту або програми.
- 36.Метод контролю за стадіями життєвого циклу проекту і програми.
- 37.Звітність у системі контролю, її основні елементи у сфері туризму.
- 38.Аналіз показників виконання проекту або програми: метод порівняння з плановими показниками та визначення відхилень, метод скоригованого бюджету.
- 39.Ефективність проектної діяльності та її основні показники у сфері туризму.
- 40.Аналіз альтернативних проектів і програм.
- 41.Поняття схем проектного фінансування. Базові схеми фінансування проектів у туризмі.
- 42.Венчурне фінансування. Механізм здійснення проектного фінансування.
- 43.Форми забезпечення при проектному фінансуванні.
- 44.Схеми розподілу кінцевих результатів проекту: участь у майбутніх прибутках проекту, роялті, довгострокове кредитування.

45. Організаційні засади управління проектами і програмами. Вертикальні та горизонтальні зв'язки.
46. Елементи побудови організаційної структури проекту і програми. Типи проектних команд.
47. Загальні принципи побудови організаційної структури проекту і програми. Залежність організаційної структури від характеру взаємин учасників проекту.
48. Види організаційних структур в управлінні проектами.
49. Проектні ризики та їх класифікація: за фазами (етапами) проектної діяльності, за можливістю впливу на виникнення ризиків, за можливістю захисту від ризиків, динамічні та статичні, специфічні ризики.
50. Типові ризики проекту і програми. Основні принципи управління проектними ризиками.
51. Загальні положення теорії управління ризиками проекту.
52. Особливості теорії управління проектними ризиками у туризмі: множинність учасників; значна розтягненість у часі; складний (комбінований) характер діяльності; інтернаціональний характер.
53. Методи аналізу ризиків проекту: аналіз чутливості, перевірка стійкості проекту, визначення точки беззбитковості, коригування параметрів проекту, формалізований опис невизначеності.
54. Процеси управління ресурсами проекту і програми у туризмі.
55. Методи планування ресурсів проекту або програми: планування при обмеженні за часом, при обмежених ресурсах.
56. Сутність управління якістю проекту та програми, засоби їх забезпечення.
57. Принципи управління якістю у туризмі.
58. Основні вимірювачі якості проекту та програми.
59. Методи контролю за якістю проекту та програми.
60. Контроль якості в проекті та програмі туристичної індустрії на регіональному рівні.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	40	100
3	3	6	6	6	6	5	7	6	7	5		

T1, T2 ... T11 – теми змістових модулів

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно	зараховано
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизовувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві		
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабе їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння		

		зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок		
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

13. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Управління проектами та програмами в галузі туризму на регіональному рівні» включає:

1. Опорний конспект лекцій.
2. Навчально-методичні посібники в бібліотеці та локальній мережі університету.
3. Матеріали для самостійного опрацювання.
4. Методичні рекомендації для самостійної роботи.
5. Мультимедійні матеріали.
6. Тестові завдання.

14. Рекомендована література

Основна

1. Брітченко І.Г., Князевич А.О. Розвиток інноваційної інфраструктури туризму. Туризм: реалії та перспективи сталого розвитку: зб. матер. Міжнарод. наук.-практ. конф., 23-24 жовтня 2014 р., м. Київ. К.: КНТЕУ, 2014. С. 324–325.
2. Гавловська Н.І., Рудніченко Є.М. Управління інноваційними проектами: навч. посіб. Хмельницький: ХНУ, 2016. 247 с.
3. Галушка З.І, Волощук О.А. Управління проектами. Project management: навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича: Рута, 2018. 119 с.
4. Гордієнко В.О. Управління інноваційними проектами і програмами: навч. посіб. Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро: Ун-т мит. справи та фінансів, 2019. 115 с.
5. Довгань Л.Є., Мохонько Г.А., Малик. І.П. Управління проектами: навч. посіб. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

1. Дмитрук В.І., Дяченко Л.А., Гриньох Н.В., **Князевич А.О.** «Безпечний Чорнобиль» як новий напрям розвитку на міжнародному ринку туристичних послуг. Ефективна економіка. № 1. 2020. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7618>.
2. Князевич А. О. Управління інфраструктурним забезпеченням інноваційного розвитку економіки: моногр. Рівне: «Волинські обереги», 2018. 362 с.
3. Козик В.В., Тимчишин І.Є. Практикум з управління проектами: навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Ль.: Вид-во Львів. політехніки, 2012. 179 с.
4. Кузьмичов А.І. Планування та управління проектами. Моделювання засобами MS Excel: практикум. Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України. Київ: Ліра-К, 2016. 179 с.
5. Ноздріна Л., Ящук В., Полотай О. Управління проектами: навч. посіб. Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Львів: СПОЛОМ, 2014. 304 с.
6. Петренко Н.О., Кустріч Л.О., Гоменюк М.О. Управління проектами: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 244 с.
7. Петрович Й.М., Новаківський І.І. Управління проектами: підруч. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018. 395 с.
8. Приймак В.М. Управління проектами: навч. посіб. Київ: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2017. 459 с.
9. Савчук В.П., Прилипко С.І., Величко О.Г. Управління міжнародними інвестиційними проектами: навч. посіб. / за заг. ред. С.І. Прилипка. Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К.: КНЕУ, 2013. 469 с.
10. Старченко Г.В. Управління проектами: теорія та практика: навч. посіб. Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів: Брагинець О.В. [вид.], 2018. 304 с.
11. Управління інноваційними проектами в умовах міжнародної інтеграції: моногр. / О.О. Охріменко та ін. Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 260 с.
12. Управління змінами та проектами: навч. посіб. / Грибик І. І. та ін. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Центр Європи, 2017. 168 с.
13. Управління інвестиційними проектами: навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича; уклад.: П.О. Нікіфоров, А.В. Фесюк, І.Я. Ткачук. Чернівці: Рута, 2015. 175 с.
14. Управління проектами: навч. посіб. / П.П. Микитюк та ін. Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 319 с.
15. Управління проектами: вітчизняний і зарубіжний досвід: моногр. / М. Ажажа та ін.; під ред. С.Чернова. Запоріжжя: РВВ ЗДІА, 2015. 349 с.
16. Управління проектами в підприємницьких структурах: навч. посіб. / В. Р. Кучеренко та ін. Одес. нац. екон. ун-т. 2-ге вид., випр. і перероб. О.: Астропринт, 2013. 268 с.
17. Управління проектами: процеси планування проектних дій: підруч. / І.В. Чумаченко та ін.; за заг. ред. І.В. Чумаченка і В.В. Морозова; ВНЗ «Ун-т економіки та права «КРОК». К., 2014. 676 с.
18. Шишмарьова Л.О. Управління проектами: навч. посіб. Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 135 с.

19. Яковенко О. І. Управління проектами та ризиками: навч. посіб. Ніжин: Лисенко М.М., 2019. 196 с.
20. Kniazevych A. Olikhovskiy V., Olikhovska M. Clustering of the economy as a means of developing an innovation infrastructure. *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol. 7. No. 3. 2022. P. 134-139.

Допоміжна

1. Войтко С.В. Управління проектами та стартапами в Індустрії 4.0: підруч. Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського». К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського: Політехніка, 2019. 199 с.
2. Ворона П.В. Технологія управління проектами: підруч. Полтава: Шевченко, 2013. 172 с.
3. Єгорченков О.В., Єгорченкова Н.Ю., Кубявка Л.Б. Інформаційні технології управління проектами: навч. посіб. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Київський університет, 2017. 79 с.
4. **Князевич А.О.**, Москаленко О.Ю. Особливості цінової політики туристичного підприємства. Зб. матер. звітної наук. конф., 22 лютого 2012 р.; Секція «Економіка та менеджмент». Вип. XIII. Рівне: РДГУ, 2012. С. 48-49.
5. **Князевич А.О.** Ринок туристичних послуг у складі інноваційної інфраструктури країни. Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації: матер. XXVII Міжнар. наук.-практ. конф., 30 серпня 2017 р., м. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г.Сковороди», 2017. Вип. 27. С. 40–41.
6. **Князевич А.О.** Управління інфраструктурним забезпеченням інноваційного розвитку економіки: моногр. Рівне: Волинські обереги, 2018. 362 с.
7. **Князевич А.О.**, Крайчук О.В., Дяченко Л.А. Закордонний досвід формування та активізації діяльності технопаркових структур. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал. № 8(36). Острог: Вид-во НаУОА, 2018. С. 24–32.
8. **Князевич А.О.**, Дяченко Л.А., Крайчук С.О., Демидюк С.М. Інформаційні технології як ключова складова системи комунікативного менеджменту підприємств туристичної галузі. *Ефективна економіка*. № 9. 2021. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>.
9. Литвиненко О.Є., Вавіленкова А.І., Жолдаков О.О. Управління проектами інформатизації: навч. посіб. Нац. авіац. ун-т. Київ: НАУ, 2015. 219 с.
10. Луценко Г. В. Комп'ютерні технології управління проектами : навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2014. 84 с.
11. Пономарьов О.С. Поведінкові компетенції в управлінні проектами: навч.-метод. посіб. Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків: Підручник НТУ «ХПІ», 2016. 215 с.
12. Прикладні аспекти управління проектами в публічній сфері: посіб. / О.В. Кулініч та ін. Харків. міськрада, Упр. інновац. розвитку та імідж. проектів. Харків: Іванченко І.С., 2019. 92 с.
13. Сидорук М.В. Організаційно-економічні засади управління проектами транскордонного співробітництва: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.05.

- Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, 2018. 20 с.
14. Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Управління науковими проектами: навч. посіб. ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». Ужгород: Говерла, 2019. 431 с.
15. Теоретико-методологічні основи регулювання економічних процесів: від кризи до сталого розвитку: колект. моногр.; за заг. ред. О.В. Кендюхова. К.: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2015. 217 с. // Брітченко І.Г., **Князевич А.О.** Перспективи інноваційного розвитку інфраструктури туристичної галузі Закарпатського регіону. С. 132–138.
16. Управління проектами інформатизації: навч. посіб. / Л.М. Савчук та ін. Нац. металург. акад. України. Дніпропетровськ: Герда, 2014. 110 с.
17. Управління проектами: навч. посіб. / І.А. Дмитрієв та ін.; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків: ХНАДУ, 2013. 235 с.
18. Управління процесами в проекті: навч. посіб. Одес. нац. мор. ун-т; [уклад.: І.О. Лапкіна, К.Л. Семенчук]. Одеса: ОНМУ, 2014. 115 с.
19. Юхновська Ю. О., Головкова Л.С. Оцінка якості стратегії розвитку туристичної галузі регіонів України. Підприємництво та інновації. Київ, 2019. Вип. №9, С. 18-23.
20. Hrynokh N.V., Dmytruk V.I., Diachenko L.A., Kniazevych A.O. Social and economic aspects of cross-border cooperation of Ukraine and Poland in the field of tourism. Journal of Geology, Geography and Geoecology, 2019, 28(3), 432–444. Miklosik A., Janovska K. Measuring maturity of project management implementation processes. Актуал. проблеми економіки. 2015. № 1. С. 36-42.

15. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».
2. Moodle-система Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука. Режим доступу: <http://edu.regi.rovno.ua/>
3. Технічні засоби навчання: навчальні демонстрації; слайди; дистанційний курс.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Законодавство України. Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
6. Туристичний портал департаменту туризму Рівненської області. <https://jam.in.ua/ua/works/rivne-travel/>
7. Міністерство цифрової трансформації. Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua>
8. Платформа масових відкритих онлайн-курсів Prometheus. <https://prometheus.org.ua>